

نقش فناوری اطلاعات و

ارتباطات نظام آموزشی

www.ketab.ir

نویسنده‌گان:

شکوفه شهروئی،

میترا فضلی

زهرا حکیمی زاده

شهلا ایمانقلیلیو

عنوان و نام پدیدآور: نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی / نویسنده‌گان شکوفه شهروئی... [و دیگران].

مشخصات نشر: قم: ارمغان دوستی، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص: مصور، جدول.

مشخصات ظاهری: رقعي، ۱۰۰ ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۲۷۰-۰-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نویسنده‌گان شکوفه شهروئی، میترا فضلی، زهرا حکیمی‌زاده، شهلا ایمانقلیلو.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۹۲]-۱۰۰.

موضوع: آموزش و پژوهش -- تکنولوژی اطلاعات

تکنولوژی آموزشی - یادگیری

شناسه افزوده: شهروئی، شکوفه، ۱۳۷۵

ردی بندی کنگره: LB ۱۰۲۸/۴۳

ردی بندی دیوبی: ۳۹۱۳۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۶۷۳۶۵

ارمندان دوستی
الطباطبائی

نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی

نویسنده‌گان:

شکوفه شهروئی، میترا فضلی، زهرا حکیمی‌زاده، شهلا ایمانقلیلو

ناشر: ارمغان دوستی

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ تومان

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۴۰۳

چاپخانه: زمزم

دفتر فروش:

قم، خیابان ارم، پاساز قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۷۶

تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۲۷۰۷

فهرست مطالب

۸	مقدمه
بخش اول: تاریخچه ورود فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی ۱۰	
سیر تحول انواع فناوری اطلاعات و ارتباطات ۱۲	
۱۴ فناوری اطلاعات و ارتباطات چیست؟	
۱۶ چیستی فناوری اطلاعات و ارتباطات	
۱۸ آموزش و پرورش و فناوری اطلاعات و ارتباطات	
۲۰ نقش‌های چهارگانه در زمینه کاربرد فناوری اطلاعات در مدارس	
بخش دوم: نقش فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش کشورهای توسعه نیافرته ۲۲	
۲۵ نقش فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش ایران	
بخش سوم: فناوری اطلاعات و لزوم تغییر در آموزش و پرورش ۲۸	
۳۰ تاثیر فناوری اطلاعات در بهبود آموزش	
۳۲ یادگیری الکترونیکی چیست؟	
۳۳ ضرورت یادگیری الکترونیکی	
بخش چهارم: استفاده از فناوری اطلاعات در کلاس درس و بهبود فرآیند یادگیری ۳۵	
۳۹ نگرش معلمان در استفاده از فناوری اطلاعات در فرآیند آموزش	
۴۴ نقش معلمان در فناوری اطلاعات و ارتباطات	

بخش پنجم: بخشی از فواید استفاده از تکنولوژی اطلاعات در آموزش و پرورش.....	۴۶
نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در تسهیل یاددهی - یادگیری	۴۷
نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در انگیزش یادگیری	۴۹
نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری شاگرد محور	۴۹
نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در سنجش و ارزیابی.....	۵۳
ارزیابی یادگیری‌های آموزشگاهی یادگیری دروس:.....	۵۴
بخش ششم: فناوری اطلاعات و ارتباطات و شیوه ارزشیابی.....	۵۶
استفاده از ارزیابی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات برای شناسایی مشکلات یادگیری.....	۵۷
ویژگی ارزیابی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات	۵۸
صرفه جویی در زمان، کارهای خانگی	۵۹
افزایش انگیزه آزمون	۶۰
دقت بیشتر و استانداردسازی مدیریت	۶۱
بخش هفتم: فناوری اطلاعات و ارتباطات و مهارت تفکر	۶۲
سیستم‌های یادگیری یکپارچه	۶۵
بخش هشتم: فناوری اطلاعات و تغییر شکل روابط	۶۸
فناوری اطلاعات و تعامل در طول آموزش	۷۲
ارزش فناوری اطلاعات و ارتباطات	۷۴
راهبردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	۷۵
بخش نهم: استفاده از محیط‌های مجازی با دانش آموزان با مشکلات یادگیری	۷۷
پتانسیل محیط‌های مجازی در آموزش استثنایی	۷۸
استفاده از محیط‌های مجازی	۷۹

بخش دهم: مزایا و محدودیت‌ها فناوری اطلاعات و ارتباطات.....	۸۱
افزایش دقیقیت یادگیری.....	۸۲
فواید کاربرد اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش	۸۴
بخش یازدهم: مدیریت نوآوری‌ها در فناوری اطلاعات و ارتباطات: مسائل مربوط به توسعه کارکنان	۸۷
فناوری ارتباطات و اطلاعات، نیاز امروز مدیران فردا.....	۸۸
بخش دوازدهم: محدوده فعالیت‌های اطلاعاتی و ارتباطی	۹۰
فهرست منابع	۹۲

www.ketab.ir

مقدمه

در بسیاری از کشورها به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی به منظور ارتقای کیفیت روش‌های یادگیری مورد توجه خاصی قرار گرفته است. استفاده از این فناوری در مدارس به دلایل اثبات شده، تربیتی اجتماعی و اقتصادی یک ضرورت اساسی تلقی شده و بسیاری از دولتها به منظور حمایت از پژوهش‌های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش اقدام به سرمایه‌گذاری و برنامه ریزی‌های عمدۀ و کلان کرده‌اند (پلگرام، ۲۰۰۱).

فناوری اطلاعات و ارتباطات چهارچوب و یا ساختاری را به وجود می‌آورد که از این طریق کیفیت آموزش و پرورش ارتقا یافته دانش آموزان و معلمان می‌توانند با استفاده از این فناوری به منابع خارجی وسیعی دست یابند انگیزه یادگیری خود را افزایش دهند و شکلهای مختلف یادگیری را مورد استفاده قرار دهند. یادگیری مشارکتی یادگیری مبتنی بر پژوهه و یادگیری خود جند نمونه از روش‌هایی است که با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات تسهیل می‌شود از سوی دیگر نقشهای فرهنگی اجتماعی و حرفه‌ای فناوری اطلاعات و ارتباطات به واسطه کاربرد مؤثر و وسیعی که برای تمامی دست اندکاران تعلیم و تربیت از قبیل دانش آموزان، معلمان مدیران و والدین دارد باید مورد توجه قرار گیرد. امور اجرایی و مدیریتی در سطوح مختلف کلاس درس مدرسه و نظام آموزشی را نیز می‌توان با استفاده از ابزارهای این فناوری به نحو مطلوبی انجام داد.

فناوری و آخرین دستاوردها یعنی فناوری اطلاعات در حوزه‌های گوناگون زندگی آدمی از جمله تعلیم و تربیت تأثیری گسترده و چشمگیری گذاشته است (ضرغامی و همکاران، ۱۳۸۵). گسترش فناوری اطلاعات واستفاده از ابزارها و مقاهیم نوین، موجبات بسط اطلاعات و دسترسی آسان و کم هزینه را برای فراگیران اعم از دانش آموزان، دانشجویان و معلمان به روش پیوسته فراهم می‌کند و زمینه تبادل

سریع اطلاعات و تعاملات فرهنگی را میسر می‌سازد. بی‌شک دانش آموزان زمانی از فرصت‌های آموزشی، اقتصادی و اجتماعی بهتر برخوردار خواهند شد که به رایانه و فناوری‌های اطلاعاتی دسترسی داشته باشند (جوکار و یاری پور، ۱۳۸۸). از سوی دیگر انقلاب فناوری اطلاعات و ارتباطات باعث شکوفایی جنبش‌های آموزشی، اقتصادی و فرهنگی شده و دنیای نو در حال پدیدار شدن است (اسلامی، ۱۳۸۳) و در هزاره جدید فناوری ارتباطات به سرعت جهان را در نور دیده، و بر بسیاری از ابعاد زندگی بشر تاثیر گذاشته است. آموزش و پرورش نیز، که یکی از نیازها محسوب می‌شود از این تاثیر مستثنی نبوده است. در بسیاری از کشورهای دنیا گسترش فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش مورد توجه قرار گرفته است. با بررسی آمار و اطلاعات موجود در میزان گسترش فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش کشورهای جهان در می‌باییم که در بسیاری از کشورهای دنیا از جمله کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، برای تجهیز مدارس با امکانات گوناگونی همچون رایانه و اینترنت، برنامه‌های جامعی وجود دارد. همچنان که گسترش روزافزون فناوری اطلاعات و تاثیر فزاینده آن بر زندگی انسان، آشنایی دانش آموزان و معلمان با این فناوری و نیز تسلط در استفاده از ابزارهای آن از ضروریات بسیاری به همین منظور برخی از کشورهای دنیا ضمن این که امکانات لازم را در اختیار دانش آموزان و معلمان قرار می‌دهند به آموزش آنها نیز می‌پردازند و آنها را برای زندگی در دنیای الکترونیکی آماده می‌کنند. (جلالی و همکاران، ۱۳۸۳).